

OECD *Multilingual Summaries*

OECD-FAO Agricultural Outlook 2017-2026

Summary in Latvian

Read the full book on: [10.1787/agr_outlook-2017-en](https://doi.org/10.1787/agr_outlook-2017-en)

OECD-FAO Lauksaimniecības pārskats 2017.-2026. gadam

Lauksaimniecības pārskats 2017.-2026. gadam ir tapis OECD un FAO sadarbības rezultātā un sagatavots, iesaistot ekspertus no dalībvalstu valdībām un specializētajām patēriņa preču organizācijām. Tajā sniegts saskaņots vērtējums attiecībā uz lauksaimniecības un zivsaimniecības preču tirgu prognozēm vidējā termiņā (desmit gados) valstu, reģionu un pasaules līmenī. Šā gada izdevumā īpaša uzmanība ir pievērsta Dienvidaustrumāzijas lauksaimniecības un zivsaimniecības nozarēm.

Šāgada pārskata konteksts ir produkcijas rekordlielie apjomi un lielākās daļas preču bagātīgie krājumi 2016. gadā, cenām saglabājoties krietni zem pēdējā desmitgadē novērotajiem augstākajiem cenu līmeņiem. Labības, gaļas un piena produktu vidējās cenas 2016. gadā turpināja samazināties, bet eļļas, augu eļļu un cukura cenas nedaudz pieauga.

Pārskata periodā tiek prognozēts, ka pieprasījuma pieaugums ievērojami palēnināsies. Pirmkārt, pieaugumu iepriekšējā desmitgadē veicināja Ķīnas Tautas Republika, kur pieaugošais gaļas un zivju pieprasījums kalpoja par iemeslu lopbarības patēriņa pieaugumam par gandrīz 6 % gadā, un otrkārt - pasaules biodegvielas nozare, kurā izejvielu izmantošanas apjoms pieauga par gandrīz 8 % gadā. Labības krājumu papildināšana par 230 milj.t. pēdējās desmitgades laikā arī palielināja pieprasījumu. Netiek prognozēts, ka šie nesēni novērotie veicinošie faktori tādā pašā veidā atbalstīs tirgus vidējā termiņā uz priekšu, un nav paredzams, ka minēto faktoru vietā radīsies citi.

Praktiski visu pārtikas preču pieprasījuma pieaugums pārskatā ir prognozēts mazāks nekā iepriekšējā desmitgadē. Pasaules mērogā pārtikā izmantojamās labības pieprasījums uz vienu iedzīvotāju tiek prognozēts lielā mērā nemainīgs, tā pieaugums paredzēts vienīgi vismazāk attīstītajās valstīs. Gaļas patēriņa perspektīvas uzskatāmas par ierobežotām, pamatojoties uz jaunākajām tendencēm daudzās valstīs, kur uztura izvēles, zemi ienākumi un ierobežojumi apgādes ziņā kavē patēriņa pieaugumu. Prognozēts, ka papildu kalorijas un olbaltumvielas tiks uzņemtas, galvenokārt patērējot augu eļļu, cukuru un piena produktus. Kopumā "tuvināšanās" rietumu diētām šķiet lēna.

Līdz 2026. gadam tiek prognozēts, ka kaloriju pieejamība vismazāk attīstītajās valstīs sasniegs vidēji 2450 kcal dienā un pārsniegs 3000 kcal dienā citās jaunattīstības valstīs. Tomēr nepietiekamais pārtikas nodrošinājums joprojām radīs lielas bažas pasaules mērogā, un nepietiekama uztura problēma visās tās formās daudzās valstīs rada jaunus izaicinājumus.

Pieprasījuma pēc etanola un biodīzeļdegvielas pieaugums ir samazinājies zemāku fosilā kurināmā cenu un mazāku valdību politiku radītu stimulu dēļ. Lai gan tiek prognozēts, ka enerģijas cenas palielināsies, ar to saistītais pieprasījums pēc biodegvielas izejvielām, jo īpaši kukurūzas un cukurniedrēm, ko izmanto etanola ražošanā, un augu eļļas, ko izmanto biodīzeļdegvielai, palielināsies lēni, izņemot galvenajās jaunattīstības valstīs, kurās pieprasījuma pieaugumu veicina proaktīvāka vietējā politika.

Kultūraugu ražošanas apjomu pieaugums nākotnē tiks sasniegts, galvenokārt, palielinot ražību. Tiek prognozēts, ka ražības pieaugums nedaudz samazināsies, bet kopražu varētu palielināt, novēršot joprojām pastāvošo lielo atšķirību starp potenciālo un faktisko ražību, jo īpaši Subsahāras Āfrikā.

Graudaugu platības pasaulē palielināsies tikai nedaudz, taču tiek prognozēts, ka līdz ar sojas pupu audzēšanas platību turpmāku paplašināšanos tiks apmierināts pieprasījums pēc lopbarības un augu eļļas.

Gaļas un piena produktu ražošanas apjoma pieaugums tiks sasniegts gan līdz ar ganāmpulku paplašināšanu, gan no viena dzīvnieka iegūstot vairāk produkcijas, tomēr turpinās pastāvēt lielas atšķirības ražošanas intensitātes ziņā. Mājputnu produktu apjoma pieaugums veido gandrīz pusi no kopējā gaļas ražošanas apjoma pieauguma desmitgadē. Tiek prognozēts, ka piena produktu ražošanas apjoma pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējo desmitgadi paātrināsies, visvairāk — Indijā un Pakistānā.

Zivsaimniecības nozarē dominēs akvakultūras ražošanas apjoma pieaugums, jo nozvejoto zivju apjomi ir atkarīgi no esošo krājumu līmeņa, un šo jomu regulē politikas, kas ierobežo pārzveju. Ķīna turpinās saražot vairāk nekā 60 % no visas pasaules zivju produkcijas apjoma. Saimniecībā audzētās zivis ir visstraujāk pieaugošais olbaltumvielu avots starp visām pārskatā aplūkotajām precēm.

Tiek prognozēts, ka izaugsme lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu tirdzniecībā palēnināsies apmēram uz pusi salīdzinājumā ar izaugsmes rādītājiem iepriekšējā desmitgadē. Taču tirdzniecība nākamajā desmitgadē atspoguļos visumā pastāvīgu nozares izlaides daļu. Kopumā lauksaimniecības produktu tirdzniecība ir izrādījusies noturīgāka pret makroekonomikas svārstībām nekā citu preču tirdzniecība. Ņemot vērā salīdzinoši augsto aizsardzību lauksaimniecības nozarē, lauksaimniecības produktu tirdzniecību varētu sekmēt tirgus turpmāka liberalizācija.

Pārtikas imports kļūst aizvien nozīmīgāks pārtikas nodrošinājumam, jo īpaši Subsahāras Āfrikā, Ziemeļāfrikā un Tuvajos Austrumos. Kamēr dažās valstīs tas atspoguļo lielāku pieprasījumu, bet nepietiekamus dabas resursus, lai palielinātu vietējo pārtikas ražošanas apjomu, citos gadījumos tas var norādīt uz lauksaimniecības attīstības problēmām, kurām jāpievērš uzmanība.

Tiek prognozēts, ka pieaugs neto eksports no Ziemeļamerikas un Dienvidamerikas, Austrumeiropas un Centrālās Āzijas valstīm, bet sagaidāms, ka neto imports pieaugs citās Āzijas un Āfrikas valstīs. Joprojām vērojama eksporta koncentrēšanās, tam nākot no dažām piegādātājvalstīm, pretstatā plašam importējošo valstu lokam. Tas varētu nozīmēt lielāku jutību pasaules tirgos pret piedāvājumu ietekmējošo dabas vai politisko faktoru izraisītiem tirgus satricinājumiem, nekā pret pieprasījuma izmaiņu izraisītiem tirgus satricinājumiem.

Saskaņā ar pārskatā minētajiem fundamentālajiem piegādes un pieprasījuma apstākļiem, ir prognozēts, ka lielākās daļas lauksaimniecības un zivsaimniecības preču faktiskajām cenām būs tendence nedaudz samazināties, nākamajos desmit gados saglabājoties zem iepriekš novērotā augstākā līmeņa. Lauksaimniecības preču cenas ir pakļautas ievērojamām svārstībām un var uzrādīt lielas novirzes no ilgtermiņa tendencēm, kas novērotas ilgākā laika periodā.

Dienvidaustrumāzija

Īpaša nodaļa pārskatā veltīta Dienvidaustrumāzijas valstīm, kurās novērojama spēcīga ekonomikas attīstība, un lauksaimniecības un zivsaimniecības nozares ir strauji attīstījušās. Plaša mēroga attīstība ir ļāvusi pēdējos gados būtiski samazināt nepietiekamas pārtikas problēmu.

Taču lauksaimniecības un zivsaimniecības attīstība šajā reģionā ir radījusi arvien lielāku spiedienu uz dabas resursiem, jo īpaši nelabvēlīgi ietekmējot uz eksportu orientētās zivsaimniecības un palmu eļļas ražošanas nozares. Pārskatā prognozēts, ka palmu eļļas ražošanas pieaugums ievērojami palēnināsies, jo galvenās ražotājvalstis koncentrējas uz ilgtspējīgu attīstību.

Lai sasniegtu ilgtspējīgu ražošanas apjoma pieaugumu, būs jāuzlabo resursu pārvaldība un jāveicina pētniecība un attīstība. Arī rīsu audzēšanas atbalsta politikas varētu pārorientēt, lai sekmētu lauksaimniecības dažādošanu. Ņemot vērā reģiona jutību pret klimata pārmaiņām, ir nepieciešami ieguldījumi, lai atvieglotu pielāgošanos tām.

© OECD

This summary is not an official OECD translation.

Reproduction of this summary is allowed provided the OECD copyright and the title of the original publication are mentioned.

Multilingual summaries are translated excerpts of OECD publications originally published in English and in French.

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2017), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2017-2026*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2017-en